

Handläggare
Carin Berg
Telefon: 08-508 21 008
Kerstin Lövgren
Telefon: 08-508 21 006**Till**
Älvsjö stadsdelsnämnd
2014-03-27

Tillsyn av försäljning av folköl och tobak i Älvsjö, redovisning 2013 samt tillsynsplan 2014

Förvaltningens förslag till beslut

- Stadsdelsnämnden godkänner redovisning 2013 och tillsynsplan 2014.

Lars Arvidsson
StadsdelsdirektörMargareta Hamrén
Avdelningschef

Sammanfattning

Stadsdelsnämnden är ansvarig för tillsynen av folkölsförsäljning och försäljning av tobaksvaror inom sitt geografiska ansvarsområde. I detta ärende redovisas resultatet av den tillsyn som stadsdelsförvaltningen utfört under 2013 samt tillsynsplan för 2014.

Inom stadsdelsnämndens geografiska ansvarsområde finns totalt 16 försäljningsställen, 10 som säljer både folköl och tobaksvaror, 5 som säljer enbart tobaksvaror samt 1 restaurang som säljer enbart folköl. Den folkölsförsäljning som sker på restauranger, som även har vin- och spriträttigheter, omfattas inte av nämndens tillsynsansvar.

Det har genomförts 19 tillsynsbesök under 2013. Samtliga butiker uppfyller de krav som ställs för försäljning och inga anmärkningar har gjorts.

Tillsynsbesök kommer att göras hos samtliga försäljningsställen under våren 2014.

Ärendets beredning

Detta ärende har beretts inom kansli- och serviceavdelningen. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen 2014-03-27.

Bakgrund

Stadsdelsnämnden är ansvarig för tillsynen av försäljning av folköl och tobak inom sitt geografiska ansvarsområde. Socialnämnden svarar för samordning, information, utbildning för handlare, konsultativt stöd samt bransch- och myndighetssamverkan. Socialnämnden har även ansvar för att följa upp stadsdelsnämndernas tillsynsplaner och svarar för registrering av försäljningsställen samt uttag av tillsynsavgifterna.

Staden använder OL2 som IT-stöd för sin registrering och tillsyn.

Försäljning folköl

Av 3 kap 8 § alkohollagen (AL) framgår att det för försäljning av folköl gäller en åldersgräns på 18 år. Alkohollagen är en social skyddslagstiftning där åldersgränssättningen utgör en av grunderna. Om försäljning sker till minderårig finns det möjlighet till straffrättsliga påföljder (olovlig dryckeshantering) i form av böter eller fängelse i högst sex månader. Enligt alkohollagen är det den som lämnar ut folkölen som ska förvisssa sig om mottagarens ålder. Folköl får inte heller lämnas ut till en person som är märkbart påverkad av alkohol eller annat berusningsmedel. Enligt 8 kap 1 § AL är det kommunen och polismyndigheten som utövar tillsyn över servering av detaljhandel med folköl.

Försäljning tobak

Enligt 12 § tobakslagen (TL) gäller en åldersgräns på 18 år för att få köpa tobaksvara i Sverige. Även försäljning av tobaksvara sker under straffansvar (olovlig tobaksförsäljning). I tobakslagen finns flera regleringar kring försäljningen. På varje försäljningsställe ska det bland annat finnas en tydlig och klart synbar skylt med information om förbudet att sälja eller lämna ut sådana varor till den som inte fyllt 18 år.

För både tobaks- och folkölsförsäljning finns en skyldighet att anmäla försäljning till kommunen. Näringsidkare är även skyldiga att bedriva egenkontroll över verksamheten och för detta upprätta ett särskilt program (egentillsynsprogram).

Tillsyn

Varje näringsidkare med stadigvarande försäljning av tobak och/eller folköl ska få minst ett tillsynsbesök per år.

Försäljningsställen som ligger i närheten av skolor och där problem funnits med försäljning till minderåriga bör få fler tillsynsbesök per år. Vid ägarbyte görs förnyat besök.

Tillsynen omfattar bl.a. följande.

- Egentillsynsprogram ska finnas upprättade
- Information om gällande regler i alkohol- och tobakslagstiftning ska finnas uppsatt väl synlig för kunderna
- Vid försäljning av folköl ska utbudet av matvaror överensstämma med stadens norm för matvarusortiment
- Cigarettpaket ska ha varningsmärkning och innehållsdeklaration enligt föreskrifter från FHI (Folkhälsoinstitutet)
- Lösa cigaretter eller förpackningar med färre än 19 cigaretter får ej finnas för försäljning

Vid misstanke om att gällande bestämmelser inte följs utreds detta och i de fall överträdelse kan konstateras görs en anmälan och vid behov en polisanmälan. Kommunen har möjlighet att meddela försäljningsförbud upp till sex månader för försäljningsställen som säljer tobaksvaror.

Tillsynen dokumenteras skriftligt i en tillsynsrapport som finns tillgänglig på förvaltningskontoret.

Socialnämnden har tagit fram förslag till nya riktlinjer för tobaks- och folkölstillsyn som för närvarande remissbehandlas inför ställningstagande i kommunfullmäktige. Enligt dessa ska kontrollköp återigen kunna genomföras som en metod i tillsynsarbetet under förutsättning att riksdagen fattar beslut om det och utifrån eventuella föreskrifter från FHI (Folkhälsoinstitutet).

Resultat av genomförd tillsyn 2013

Inom stadsdelsnämndens geografiska ansvarsområde finns totalt 16 försäljningsställen, 10 som säljer både folköl och tobaksvaror, 5 som säljer enbart tobaksvaror och 1 restaurang som säljer enbart folköl. Den folkölsförsäljning som sker på restauranger, som även har vin- och spriträttigheter, omfattas inte av nämndens tillsynsansvar.

Vid samtliga försäljningsställen har genomförts tillsyn under 2013 med totalt 19 besök, varav tobak 5, folköl och tobak 13 och folköl 1. Ägarbyten har vid tre försäljningsställen medfört förnyad tillsyn.

Alla butiker uppfyller kravet på egentillsynsprogram och en tydlig information om att 18-årsgräns gäller vid försäljning av folköl finns på samtliga försäljningsställen. De butiker som säljer folköl har godkända lokaler i enlighet med livsmedelslagens bestämmelser samt ett tillräckligt matvarusortiment i enlighet med stadens norm.

Inga anmärkningar har gjorts och resultatet av tillsynen får betraktas som tillfredsställande.

Tillsynsplan 2014

Förvaltningen har upprättat en tillsynsplan för alkohol och tobak för 2014.

Tillsynsbesök görs hos samtliga försäljningsställen under våren 2014. I anslutning till genomförda besök läggs resultatet in i dataprogrammet OL2. Butiksinnehavaren får återkoppling genom brev med upprättad tillsynsrapport.

Genomförd tillsyn av försäljningsställen redovisas till nämnden i mars 2015.

Bilaga

Lista över försäljningsställen
